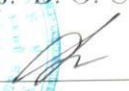

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДНП «ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО»

Кафедра хірургічної та ортопедичної стоматології ФПДО

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової роботи
проф. В. О. Сергієнко

"28" листопада 2025 р.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Актуальні питання сучасної стоматології
БК 2.1

підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальності II Стоматологія

Обговорено та ухвалено
на методичному засіданні кафедри
хірургічної та ортопедичної
стоматології ФПДО
Протокол № 48 від «23» листопада 2025 р.
Завідувач кафедри

проф. Вовк І.О.

Затверджено
профільною науково-методичною
радою
Протокол № 2 від «27» листопада 2025 р.
Голова НМР

доц. Січкоріз О.Є.

Програма освітньої компоненти **Актуальні питання сучасної стоматології** розроблена для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького» за спеціальністю ІІ «Стоматологія», обговорена та схвалена на методичному засіданні кафедри (протокол № 48 від 23.05.2025р.) та затверджена профільною науково-методичною радою ФПДО (протокол № 2 від 27.05.2025р.)

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Вовк Ю.В., зав. кафедри хірургічної та ортопедичної стоматології ФПДО,
д. м. н., професор

Ковпак Л.В., доцент кафедри хірургічної та ортопедичної стоматології
ФПДО, к. м. н., доцент

РЕЦЕНЗЕНТ:

Мокрик О.Я. д.мед.н., професор кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ДНП «ЛНМУ імені Данила Галицького».

ВСТУП

Програма вивчення освітньої компоненти «Актуальні питання сучасної стоматології» укладена відповідно до Освітньо-наукової програми «Стоматологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» спеціальності ІІ «Стоматологія» у ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького»

Опис навчальної вибіркової дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Актуальні питання сучасної стоматології» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії укладено у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у ДНП «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти». Ознайомлення з вказаною дисципліною дає можливість здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здобути компетенції (знання та вміння) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, аналізувати інформацію про особливості міждисциплінарного обстеження пацієнтів за допомогою сучасних стоматологічних технологій..

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин / з них					Рік навчання	Вид контролю
	Всього	Аудиторних			СР (год.)		
		Лекцій (год.)	Практичних занять (год.)	Семінарських занять			
Актуальні питання сучасної стоматології	3 кредити / 90 год.	8	28	8	46	1 рік, 2 семестр	Залік

Предметом вивчення освітньої компоненти є система організації своєї діяльності, функції самоменеджменту, прийоми та методи раціонального використання робочого часу.

Міждисциплінарні зв'язки: освітня компонента «Актуальні питання сучасної стоматології» органічно пов'язана з такими дисциплінами, як «Сучасні питання діагностики та ортопедичного лікування часткової та повної адентії пацієнтів», Актуальні питання сучасної пародонтології», «Сучасні методи діагностики та лікування в стоматології дитячого віку та ортодонтії», які забезпечують глибинні знання зі спеціальності ІІ «Стоматологія» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення».

Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Актуальні питання сучасної стоматології» є здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань з цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, що вирішує актуальне наукове завдання в стоматології, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними завданнями освітньої компоненти «Актуальні питання сучасної стоматології»:

Визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми міждисциплінарного обстеження пацієнтів за допомогою сучасних стоматологічних технологій;

Вільно володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; використовувати новітні методи дослідження в стоматології;

Розробляти й удосконалювати послідовність клінічної, інструментальної та лабораторної діагностики основних захворювань ЗЩС хворих;

Аналізувати покази та протипокази, місце та порядок проведення цифрових досліджень в стоматологічній практиці;

Знати функціональні особливості морфологічної будови зубо-щелепової та нейро-м'язевої систем організму пацієнтів, клінічну біомеханіку стоматогнатичного апарату хворих з функціональними та дисфункціональними порушеннями.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Освітня компонента «Актуальні питання сучасної стоматології» забезпечує набуття здобувачами вищої освіти (ЗВО) **компетентностей**:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні задачі на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК05. Здатність до лідерства, керування колективом, праці в команді, фахового спілкування з непрофесіоналами у галузі стоматології та конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури, навіть при розв'язанні складних питань.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в стоматології і дотичних до неї суміжних напрямів медицини і можуть бути опубліковані у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК02. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в сфері стоматології та дотичні до них міждисциплінарні проєкти.

СК03. Здатність презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних проєктів у сфері стоматології усно і письмово державною мовою та однією з офіційних мов Європейського Союзу, оприлюднювати результати досліджень у провідних міжнародних наукових виданнях.

СК04. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність зі спеціальності «Стоматологія» у закладах вищої освіти

СК05. Здатність генерувати нові ідеї щодо розвитку теорії та практики стоматології, виявляти проблеми, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в галузі охорони здоров'я, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень в стоматології.

СК06. Здатність застосовувати сучасні цифрові технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК07. Здатність критично аналізувати, оцінювати і синтезувати нові та комплексні ідеї у сфері стоматології та з дотичних міждисциплінарних питань.

СК08. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

СК09. Здатність обирати методи та кінцеві положення дослідження відповідно до цілей та завдань наукового проєкту.

СК10. Здатність застосовувати нові наукові знання (наукові дані) у науці, освіті та практиці охорони здоров'я.

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК у формі «Матриці компетентностей».

Матриця компетентностей

№ п/п	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
------------------	---------------	---------------	--------------------	--

ЗК01.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум2, Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ЗК02.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому.	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та

				наукової діяльності
ЗК03.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
ЗК04.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2 Використання академічної української та	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та

		практики. Ум2 Започаткування , планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей	іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	наукової діяльності
ЗК05	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2 Використання	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах

		знань і професійної практики. Ум2 Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей	академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
СК01.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових

		переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики. Ум2 Започаткування , планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності . Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей		контекстах професійної та наукової діяльності
СК02.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум2 Започаткування , планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або

		добросовісності .	цілому. К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
СК03.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум2 Започаткування , планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної добросовісності . Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна добросовісність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
СК04.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для	К2 Використання академічної української та	Ав1 Демонстрація значної авторитетності,

	галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики.	іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
СК05.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум2 Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та

		ідей		наукової діяльності
СК06.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики. Ум2 Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності. Ум 3 Критичний	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності

		аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей		
СК07.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
СК08.	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної	Ум1 Спеціалізовані вміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами,	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна

	діяльності	професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики.	широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому. К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	добросесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
СК09	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані уміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики. Ум2 Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна добросесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

		дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності . Ум 3 Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей		
СК10	Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Ум1 Спеціалізовані вміння /навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та /або інновацій, розширення та переоцінки в уже існуючих знань і професійної практики. Ум2 Започаткування, планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому	Ав1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності Ав2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення

		добросовісності . УмЗ Критичний аналіз, оцінка, і синтез нових та комплексних ідей		
--	--	---	--	--

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє освітня компонента «Актуальні питання сучасної стоматології»:

ПРН01. Володіти концептуальними та методологічними знаннями зі стоматології та на межі предметних областей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.

ПРН02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи наук про здоров'я людини, основні тенденції їх розвитку, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних наукових розвідках у сфері стоматології та у викладацькій практиці

ПРН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень та прикладні проблеми стоматології державною та іноземними мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

ПРН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, статистичного аналізу даних, наявні літературні дані.

ПРН05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу медико-біологічної інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

ПРН06. Застосовувати загальні принципи та методи досліджень у сфері охорони здоров'я, а також сучасні методи та інструменти, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для провадження досліджень у сфері стоматології.

ПРН07. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти медичної направленості, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі проблеми у сфері медицини.

ПРН08. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері стоматології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, розробляти і застосовувати інноваційні технології навчання, розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН09. Планувати і виконувати дослідження зі стоматології та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів

та дотриманням норм професійної і академічної етики, біоетики, належної клінічної практики (GMP), критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань.

ПРН10. Розробляти та досліджувати моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у сфері стоматології і та у дотичних міждисциплінарних напрямках.

ПРН11. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівнів, здатність до самореалізації у науковій, педагогічній та практичній діяльності.

Матриця відповідності програмних результатів навчання та компетентностей

Програмні результати навчання (ПРН)	Загальні компетентності (ЗК)					Спеціальні компетентності (СК)									
	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	СК 1	СК2	СК3	СК4	СК5	СК6	СК7	СК8	СК9	СК10
ПРН 1	+	+	+	+		+		+		+		+	+	+	+
ПРН 2		+	+	+		+	+		+			+	+	+	+
ПРН 3	+	+	+		+		+	+							
ПРН 4		+	+					+		+	+	+	+		+
ПРН 5		+	+		+					+	+	+		+	
ПРН 6	+						+			+	+				
ПРН 7	+	+	+	+						+		+	+		
ПРН 8	+	+													
ПРН 9	+	+	+	+			+	+			+	+	+		
ПРН 10	+	+	+	+			+			+	+	+	+		
ПРН 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Результати навчання для освітньої компоненти:

Знати

1. Сучасні наукові концепції та напрямки розвитку стоматології, актуальні теоретичні й практичні проблеми міждисциплінарного обстеження пацієнтів.
2. Професійну термінологію досліджуваного наукового напрямку та правила її використання у наукових і клінічних контекстах.
3. Новітні методи дослідження в стоматології, зокрема цифрові технології, їх покази, протипокази, переваги та обмеження.
4. Функціональні особливості морфологічної будови зубо-щелепової та нейро-м'язової систем людини.
5. Основи клінічної біомеханіки стоматогнатичного апарату при функціональних і дисфункціональних порушеннях.

Вміти

1. Визначати перспективні наукові напрями розвитку стоматології та формулювати актуальні проблеми для наукових досліджень.
2. Застосовувати сучасну професійну термінологію у діагностичній, лікувальній та науковій діяльності.

3. Використовувати сучасні методи клінічної, інструментальної та лабораторної діагностики основних захворювань зубо-щелепної системи.
4. Розробляти та удосконалювати алгоритми діагностичного процесу з урахуванням новітніх цифрових технологій.
5. Аналізувати та обґрунтовувати вибір методів дослідження відповідно до показів і протипоказів у конкретного пацієнта.
6. Інтерпретувати результати комплексного обстеження, враховуючи морфофункціональні особливості пацієнта та принципи клінічної біомеханіки.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС – 90 годин.

Тема 1. Обстеження хворих в науково-практичній роботі аспірантів-стоматологів та їх критичний аналіз.

Тема 2. Гострі та хронічні больові стани в стоматології. Механізми виникнення та лікувальної корекції. Анестезіологічне забезпечення в стоматологічній практиці.

Тема 3. Клінічні прояви та організація надання невідкладної допомоги в практичній роботі лікаря-стоматолога.

Тема 4. Будова зубо-щелепової та нейро-м'язевої систем організму пацієнтів. Клінічна біомеханіка стоматогнатичного апарату хворих.

Тема 5. Застосування лазерної терапії в сучасній стоматологічній практиці.

Структура навчальної дисципліни

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			
				Лекції	Семінарські заняття	Практичні Заняття	Самостійна робота
1.	Обстеження хворих в науково-практичній роботі аспірантів-стоматологів та їх критичний аналіз	1,33	40	4	2	14	20
2.	Гострі та хронічні больові стани в стоматології. Механізми виникнення та лікувальної корекції. Анестезіологічне	0,4	12	2	-	4	6

	забезпечення в стоматологічній практиці						
3.	Клінічні прояви та організація надання невідкладної допомоги в практичній роботі лікаря-стоматолога.	0,6	18	-	2	6	10
4.	Будова зубо-щелепової та нейро-м'язевої систем організму пацієнтів. Клінічна біомеханіка стоматогнатичного апарату хворих.	0,4	12	2	-	4	6
5.	Застосування лазерної терапії в сучасній стоматологічній практиці	0,27	8	-	4		4
	ВСЬОГО	3	90	8	8	28	46

Тематичний план лекцій

№	Тема	Години
1.	Сучасні аспекти міждисциплінарного обстеження хворих в науково-практичній роботі аспірантів-стоматологів та їх критичний аналіз.	4
2.	Сучасні науково-практичні аспекти діагностики та лікування захворювань тканин пародонту	2
3.	Загальна характеристика оклюзійних порушень та розладів статичної та динамічної оклюзії в сучасній клінічній стоматологічній практиці	2
	Разом	8

Тематичний план практичних занять

№	Тема	Години
1.	Міждисциплінарне обстеження пацієнтів за допомогою сучасних стоматологічних технологій.	4
2.	Клінічне стоматологічне тлумачення та інтерпретація показників	4

	лабораторних досліджень у діагностиці захворювань зубо-щелепної системи пацієнтів.	
3.	Функціональні особливості морфологічної будови зубо-щелепової та нейро-м'язевої систем організму пацієнтів. Клінічна біомеханіка стоматогнатичного апарату хворих з функціональними та дисфункціональними порушеннями.	2
4.	Клінічні прояви та організація надання невідкладної допомоги в практичній роботі лікаря-стоматолога..	4
5.	Правила інфекційного контролю в практиці стоматолога для безпечного проведення діагностично-лікувального процесу. Дезінфекція високого бактерицидного рівня та сучасні способи стерилізації в стоматологічній практиці	4
6	Етіологія, патогенез та сучасна парадигма тлумачення розвитку хвороб пародонту	4
7	Новітні способи знечулення в стоматологічній практиці. Характеристика та особливості проведення загальної седації та загального знечулення у стоматологічних хворих.	2
8.	Больові стани в стоматології. Сучасне розуміння механізмів виникнення та лікувальної корекції гострих та хронічних больових станів.	4
	Разом	28

Тематичний план семінарських занять

№	Тема	Години
1.	Клінічна, інструментальна та лабораторна діагностика основних захворювань зубо-щелепової системи хворих.	2
2.	Сучасні підходи у екстренній діагностиці та наданні допомоги при невідкладних станах в практичній роботі стоматологів.	2
3.	Особливості використання лазерної терапії у стоматологічній практиці	4
	Разом	8

Тематичний план самостійної роботи

№	Тема	Години
1	Покази та протипокази, місце та порядок проведення цифрових досліджень в стоматологічній практиці.	4
2.	Стандартизація рентгенологічного обстеження пацієнтів з позиції міжнародно визнаного ALARA принципу в стоматологічній практиці.	4
3.	Застосування клінічно відповідних показників спіральної та конусної КТ та МРТ та тривимірної МРТ як допоміжного діагностичного інструменту при діагностиці основних стоматологічних захворювань.	4

4.	Порядок проведення та скерування біоматеріалів на цитологічні та гістологічні дослідження для додаткового обстеження хворих.	4
5.	Комплексне системне обстеження хворих за допомогою сучасних стоматологічних технологій.	2
6.	Способи сканування за допомогою конусної комп'ютерної томографії в стоматологічній практиці.	4
7.	Обструктивне апное під час сну. Приховані ризики для здоров'я та життя пацієнтів та способи стоматологічної корекції та лікувальної допомоги.	4
8.	Способи седації та інгаляційного загальної анестезії в стоматологічній практиці..	4
9.	Безболісне проведення місцевої анестезії в стоматологічній практиці. Способи пролонгування анестезії та її скорочення при місцевому знечуленні..	4
10.	Загальна симптоматика коронавірусної хвороби. Алгоритм діагностичного обстеження пацієнтів з підозрою на коронавірусну хворобу COVID-19. Правила прийому стоматологічних пацієнтів після коронавірусної хвороби.	4
11.	Загальна характеристика вакцин проти коронавірусної хвороби та їх моніторинг.	4
12.	Сучасні аспекти використання лазерної терапії при лікуванні основних стоматологічних захворювань	4
	Разом	46

Методи навчання

У процесі вивчення вибіркової дисципліни «Актуальні питання сучасної стоматології» основними організаційними формами навчання є: лекції, практичні заняття, самостійна робота. Застосовуються такі методи навчання:

- *за типом пізнавальної діяльності*: пояснювально-ілюстративний; аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний;
- *за основними етапами процесу*: формування знань; застосування знань; узагальнення; закріплення; перевірка;
- *за системним підходом*: стимулювання та мотивація; контроль і самоконтроль.
- *за джерелами знань*: словесні – розповідь, бесіда; наочні – демонстрація, ілюстрація.
- *за рівнем самостійної розумової діяльності*: проблемний; частково-пошуковий; дослідницький;
- *за інтерактивністю*: мультимедійні лекції, відпрацювання навичок, ситуаційні завдання, моделювання професійної діяльності, тестування.

Методи контролю:

- Види контролю (поточний і підсумковий).
- Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану – залік.
- Критерії оцінювання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти як з теоретичної, так і з практичної підготовки проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу дисципліни;
- рівень виконання практичних завдань;
- обізнаність з основною (обов'язковою) та додатковою літературою, а також із сучасною вітчизняною і зарубіжною літературою з питань, що розглядаються;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, уміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з доповідей інших осіб.

Рівень знань ЗВО на практичних заняттях оцінюється за чотирьохбальною системою.

Оцінку «*відмінно*» заслуговує ЗВО, який дав аргументовану і повну відповідь на всі питання, поставлені в завданнях; вільно володіє програмним матеріалом, правильно розкриває сутність понять навчального курсу, аналізує та коментує причинно-наслідкові зв'язки, вміє логічно формулювати думки, дотримуватись послідовності і точності викладу матеріалу, робити аргументовані висновки згідно з отриманими знаннями та опрацьованою навчальною літературою.

Оцінку «*добре*» заслуговує ЗВО, який правильно відповів на всі питання, у відповідях на завдання виявив володіння навчальним матеріалом, але припустився окремих недоліків в послідовності викладення, повноті аналізу чи коментуванні певних питань або у висновках і припустив незначні фактичні помилки.

Оцінку «*задовільно*» заслуговує ЗВО, який в основному опанував питання навчального курсу, дав в цілому правильні відповіді хоча б на два питання, але допустив помилки в формулюваннях, зробив нечіткі висновки, виклав матеріал недостатньо повно і послідовно.

Оцінку «*незадовільно*» одержує ЗВО, який виявив незнання основного програмного матеріалу, виклав його непослідовно й нечітко, не дав відповіді на жодне з контрольних питань, запропонованих у завданні, допустив грубі помилки у визначенні понять та аналізу фактів, не зміг застосувати отримані знання в конкретній ситуації.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку засвоєння ЗВО навчального матеріалу. Поточний контроль включає перевірку теоретичної та практичної підготовки.

Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту

виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Поточний контроль результатів виконання завдань самостійної роботи ЗВО денної форми навчання здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

№ з.п.	Вид роботи	мах балів	Оцінка в балах	Методи контролю
1	Робота на занятті	5	А) 2,3,4,5 Б) 2,3,4,5	А) перевірка виконання практичних завдань, визначених програмою; Б) опитування та тестовий контроль.
2	Самостійна робота	—	зараховано/ не зараховано	Перевірка виконання практичних завдань, винесених на самостійну роботу.

ЗВО має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Форма підсумкового контролю успішності навчання - семестровий залік, який полягає в оцінці засвоєння ЗВО навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час самостійної роботи. Семестровий залік проводиться на останньому занятті з дисципліни до початку екзаменаційної сесії. Залік з дисципліни виставляється за результатами поточного контролю та виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують ЗВО:

Максимальна кількість балів, яку може набрати ЗВО за поточну навчальну діяльність при вивченні освітньої компоненти «Актуальні питання сучасної стоматології» становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати ЗВО за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 120 балів.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих ЗВО оцінок за 4-ри бальною (національною) шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$x = \frac{CA \times 200}{5}$$

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для освітніх компонентів, що завершуються заліком

4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала	4- бальна шкала	200- бальна шкала
5	200	4.45	178	3.92	157	3.37	135
4.97	199	4.42	177	3.89	156	3.35	134
4.95	198	4.4	176	3.87	155	3.32	133
4.92	197	4.37	175	3.84	154	3.3	132
4.9	196	4.35	174	3.82	153	3.27	131
4.87	195	4.32	173	3.79	152	3.25	130
4.85	194	4.3	172	3.77	151	3.22	129
4.82	193	4.27	171	3.74	150	3.2	128
4.8	192	4.24	170	3.72	149	3.17	127
4.77	191	4.22	169	3.7	148	3.15	126
4.75	190	4.19	168	3.67	147	3.12	125
4.72	189	4.17	167	3.65	146	3.1	124
4.7	188	4.14	166	3.62	145	3.07	123
4.67	187	4.12	165	3.57	143	3.02	121
4.65	186	4.09	164	3.55	142	3	120
4.62	185	4.07	163	3.52	141	Менше 3	Недос- татньо
4.6	184	4.04	162	3.5	140		
4.57	183	4.02	161	3.47	139		
4.52	181	3.99	160	3.45	138		
4.5	180	3.97	159	3.42	137		
4.47	179	3.94	158	3.4	136		

Бали аспірантів, які набрані з освітніх компонентів, конвертуються із переведенням їх у традиційну національну шкалу (з виставленням національної оцінки «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно» - для дисциплін, що завершуються іспитом; «зараховано» чи «незараховано» - для дисциплін, що завершуються заліком). Також встановлюється бал за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F) згідно з таблицею:

Бали з освітньої компоненти	Оцінка за національною шкалою		Оцінка ECTS
	іспит	залік	
Від 170 до 200 балів	5 (відмінно)	зараховано	A
Від 161 до 169 балів	4 (добре)		B
Від 140 до 160 балів			C
Від 130 до 139 балів			D
Від 120 до 129 балів	3 (задовільно)		E
Від 60 до 119 балів	2 (незадовільно)	незараховано	FX
Від 0 до 59 балів			F

Присвоєння оцінок ECTS проводиться для здобувачів освіти даного курсу, які навчаються за однією спеціальністю і успішно завершили вивчення освітніх компонент. Здобувачі освіти з оцінкою FX після перескладання автоматично отримують бал «Е».

ПЕРЕЛІК КОНТРОЛЬНИХ ПИТАНЬ

1. Анатомічна мінливість обличчя в залежності від віку та статі.
2. Анатомічні особливості будови верхньої та нижньої щелеп та їх значення для проведення місцевого провідникового знечулення.
5. Особливості клінічної діагностики основних захворювань ЗЩС хворих.
6. Особливості інструментальної та лабораторної діагностики основних захворювань ЗЩС хворих.
7. Стандартизація рентгенологічного обстеження пацієнтів з позиції міжнародно визнаного ALARA принципу в стоматологічній практиці.
8. Проведення спіральної та конусної КТ та МРТ та тривимірної МРТ як допоміжного діагностичного інструменту при діагностиці основних стоматологічних захворювань.
9. Способи стерилізації в стоматологічній практиці. Дезінфекція високого бактерицидного рівня.
10. Види шоку, основні клінічні прояви, діагностика та невідкладна медична допомога.
11. Гіпоглікемічна кома. Клінічні ознаки та невідкладна допомога.
12. Етіологічні чинники та патогенетичні механізми колапсу.

13. Етіопатогенез захворювань пародонту, що виникає під впливом соматичної патології та екзогенних чинників
14. Загальні та спеціальні методи обстеження пацієнтів із захворюваннями слизової оболонки порожнини рота. Лікувально-профілактичні алгоритми.
15. Способи сканування за допомогою конусної комп'ютерної томографії в стоматологічній практиці..
16. Інтенсивна терапія та реанімація при запальних процесах щелепно-лицевої ділянки.
17. Сучасні ергономічні підходи до організації робочого місця стоматолога.
18. Способи оптимізації проведення стоматологічних діагностичних та лікувальних втручань.
19. Правила прийому стоматологічних пацієнтів після коронавірусної хвороби.
20. Застосування в стоматології явищ адгезії та когезії біоматеріалів -минулі невдачі, сьогоднішні виправлення та їх майбутнє
21. Правила інфекційного контролю в практиці стоматолога для безпечного проведення діагностично-лікувального процесу.
22. Особливо небезпечні патогени, які зустрічаються при наданні стоматологічної допомоги хворим і способи запобігання трансмісивної передачі інфекції в стоматології.
23. Інтенсивна терапія та реанімація при поєднаній важкій черепно-мозковій травмі.
24. Класифікація асфіксій. Клініка, невідкладна допомога при окремих видах асфіксій.
25. Клінічні ознаки та невідкладна допомога при інсульті в стоматологічному кабінеті. Поняття „терапевтичне вікно” при інсульті, його тривалість.
26. Клінічні ознаки та невідкладна допомога при судомних приступках в стоматологічному кабінеті.
27. Конікотомія. Техніка виконання.
28. Методи обстеження хворих з патологією тканин пародонту та оцінка пародонтального статусу.
29. Неінгаляційна загальна анестезія. Способи та технічні прийоми її проведення, переваги над інгаляційними способами.
30. Обґрунтування вибору методу лікування ендодонтичних уражень.
31. Ознаки ефективності проведення реанімаційних заходів.
32. Ознаки клінічної смерті. Методики закритого та відкритого масажу серця, ШВЛ.
33. Правила проведення оперативних втручань в залежності від топографоанатомічних особливостей щелепно-лищевої ділянки.
34. Сучасні стоматологічні технології та матеріали для обтурації кореневих каналів, що застосовуються в лікуванні ендодонтичної патології.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

1. Байда М.Л., Сольвар З.Л. Характеристика окремих компонентів гуморальної та клітинної ланок імунітету у крові мурчаків при експериментальному пародонтиті. Одеський медичний журнал. 2023. №4. С. 18-21.
2. Вовк ВЮ, Глушко ТР, Вовк ЮВ, Крюков ПС. Результати клінічно-інструментального дослідження показників цифрової оклюзії під час реєстрації міжщелепового інтеркуспідаційного положення в пацієнтів з двосторонніми дефектами й інтактними зубними рядами. Вісн. стоматології. 2021;115(2):38-45.
3. Вовк ЮВ, Вовк ВЮ, Ружицька ОВ. Визначення на панорамних рентгенограмах пацієнтів з різними типами лица біометричних показників зубо-щелепової системи. VI З'їзд укр. асоц. черепно-щелепно-лицевих хірургів. Київ; 2019. С. 117-8.
4. Глушко ТР, Вовк ЮВ, Вовк ВЮ, Крюков ПС. Результати клінічно-інструментального дослідження показників цифрової оклюзії при реєстрації міжщелепного інтеркуспідаційного положення в пацієнтів з одnobічними дефектами й інтактними зубними рядами. Укр. Стоматол. альм. 2021;(3):49-62.
5. Глушко ТР, Вовк ЮВ, Вовк ВЮ. Порівняльне вивчення реєстраційних матеріалів для встановлення міжщелепового співвідношення в позиції максимальної інтеркуспідації. Світ медицини та біології. 2021;(3):49-55.
6. Регеда М.С., Галій-Луцька В.В. Визначення ефективності корвітину та тіотриазоліну щодо корекції відхилень параметрів прооксидантно-антиоксидантних систем при експериментальному алергічному альвеоліті та іммобілізаційному стресі. Вісник морської медицини. 2023. Одеса. №4 (101) С. 94-106. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.1060675>
7. Регеда М.С., Галій-Луцька В.В. Визначення ефективності корвітину та тіотриазоліну щодо динаміки відхилень параметрів системи оксиду азоту при експериментальному алергічному альвеоліті в умовах іммобілізаційного стресу. Актуальні проблеми транспортної медицини. 2023. №4 (74).С. 113-124. DOI <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo10418151>.
8. Нідзельський М.Я., Цветкова Н.В., Соколовська В.М. Профілактика больового синдрому при користуванні знімними протезами. Медицина болю (Pain Medicine). 2018. Т. 3, №1. С. 67-70.
9. Hlushko T.R., Vovk V.Y., Vovk Y.V. Clinical laboratory analysis of maximum intercuspatation registration results in patients with intact dentitions. Widomosti Lekarskie. 2019;72(5):1017-1021.
10. Vovk Y.V., Vovk V.Y. The results of using technology digitalization 3D intermaxillary positions for individualized treatment for patients with dysfunctional disorder stomatognathic system. International Journal of Oral and Maxillofacial Surgery. 2022;51(e10):Suppl1,274.
11. Avila-Ortiz G, Chambrone L, Vignoletti F. Effect of alveolar ridge preservation interventions following tooth extraction: A systematic review and meta-analysis. J Clin Periodontol. 2019 Jun;46 Suppl 21:195-223 .
12. Couso-Queiruga E, Stuhr S, Tattan M, Chambrone L, Avila-Ortiz G. Post-extraction dimensional changes: A systematic review and meta-analysis. J Clin

Periodontol. 2021 Jan;48(1):126-144.

19. Villa-Rivera MG, Ochoa-Alejo N. Chili Pepper Carotenoids: Nutraceutical Properties and Mechanisms of Action. *Molecules*. 2020 Nov 27; 25(23): 5573. PMID: 33260997. PMCID: PMC7729576. doi: 10.3390/molecules25235573
20. Hernández-Pérez T, Gómez-García MDR, Valverde ME, Paredes-López O. *Capsicum annuum* (hot pepper): An ancient Latin-American crop with outstanding bioactive compounds and nutraceutical potential. A review. *Compr Rev Food Sci Food Saf*. 2020 Nov; 19(6): 2972-2993. doi: 10.1111/1541-4337.12634
21. Zhang W, Zhang Y, Fan J, Feng Z, Song X. Pharmacological activity of capsaicin: Mechanisms and controversies (Review). *Mol Med Rep*. 2024 Mar;29(3):38.
22. Silva JL, Santos EA, Alvarez-Leite JI. Are We Ready to Recommend Capsaicin for Disorders Other Than Neuropathic Pain? *Nutrients*. 2023 Oct 21;15(20):4469.
23. Abdel-Salam OME, Mózsik G. Capsaicin, The Vanilloid Receptor TRPV1 Agonist in Neuroprotection: Mechanisms Involved and Significance. *Neurochem Res*. 2023 Nov;48(11):3296-3315.
24. Hernández-Pérez T, Gómez-García MDR, Valverde ME, Paredes-López O. *Capsicum annuum* (hot pepper): An ancient Latin-American crop with outstanding bioactive compounds and nutraceutical potential. A review. *Compr Rev Food Sci Food Saf*. 2020 Nov; 19(6): 2972-2993.
25. Li Q, Xu Y, Shu H, Li N, Gu H, He L, Tu Y. Lactic acid sting test and capsaicin test differentially induce facial erythematous reaction in subjects with sensitive skin. *J Cosmet Dermatol*. 2024 Mar;23(3):1009-1014
26. Agrawal D, Pathak R, Newaskar V, Idrees F, Waskle R. A Comparative Clinical Evaluation of the Buccal Fat Pad and Extended Nasolabial Flap in the Reconstruction of the Surgical Defect in Oral Submucous Fibrosis Patients. *J Oral Maxillofac Surg*. 2018 Mar; 76 (3): 676.e1-676.e5. PMID: 29223311. doi: 10.1016/j.joms.2017.11.013

27. Cha YH, O J, Park JK, Yang HM, Kim SH. Ultrasound-guided versus blind temporomandibular joint injections: a pilot cadaveric evaluation. *Int J Oral Maxillofac Surg.* 2019 Apr;48(4):540-5. PMID: 30287106. doi: 10.1016/j.ijom.2018.09.002
28. Sokolova I. I., German S.I., Tomilina T. V. et al. Possibilities of modern x-ray examination methods for diagnostics of hidden dental caries of approximal localization. *Wiadomosci Lekarskie.* 2019; LXXII (7) : 1258- 1265.
29. Mandeep S. Ghuman Non-Surgical Periodontal Therapy - Evidence and Opinion, *Primary Dental Journal*, 2020 Feb;8(4):28-33.
30. Chernozem RV, Surmeneva MA, Krause B, Baumbach T, Ignatov VP, Prymak O, Loza K, Epple M, Ennen-Roth FA, Wittmar M et al. Functionalization of Titania Nanotubes with Electrophoretically Deposited Silver and Calcium Phosphate Nanoparticles: Structure, Composition and Antibacterial Assay. *Mater. Sci. Eng. C. Mater. Biol. Appl.* 2019;97:420–30.
31. Hasanzadeh Kafshgari M, Kah D, Mazare A, Nguyen NT, Distaso M, Peukert W, Goldmann WH, Schmuki P, Fabry B Anodic Titanium Dioxide Nanotubes for Magnetically Guided Therapeutic Delivery. *Sci. Rep.* 2019;9:13439.
32. Olekshij P.V. Dynamics of changes in nonspecific resistance of guinea pigs under conditions of formation of experimental periodontitis and immobilization stress. *Journal of Education, Health and Sport.* 2021. Vol. 11, № 11. P. 67-72. DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2021.11.11.005>.
33. Solvar Z. The assesment of lipid peroxidation processes disturbances in animals` lungs in condition of experimental parodontitis development. *Journal of Education, Health and Sport.* 2022;Vol. № 12 (11) P. 367-370. <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2022.12.11.049>
34. Olekshij P.V. Characteristics of cytokine status in the pathogenesis of experimental periodontitis and immobilization stress. *Journal of Education, Health and Sport.* 2021. Vol. 11, № 08. P. 504-509. DOI: <http://dx.doi.org/10.12775/JEHS.2021.11.08.005>.
35. Al-Ali K, Al-Wazzan K, Al-Amri M, Al-Shahrani A. et al Assessment of convergence angle of full veneer preparations carried out by practitioners with different levels of experience *Saudi Dental Journal.* 2018; 21:37-44.
36. Ghafoor R, Rahman M, Siddiqui AA Comparison Of Convergence Angle Of Prepared Teeth For Full Veneer Metal Ceramic Crowns *Journal of the College of Physicians and Surgeons Pakistan* 2021; 21(1):15-8.
37. Uy JN, Neo JC, Chan SH The effect of tooth and foundation restoration heights on the load fatigue performance of cast crowns *J Prosthet. Dent.* 2020; 104(5): 318
38. Poljak-Guberina R., Poklepović-Peričić T, Guberina M, Čelebić A. Duration and length of adaptation to new complete dentures: a survey based on patients' self-reported outcomes. *Stoma Edu J.* 2022. № 9(1). P. 45-53.

39. Makieiev V., Hunovskyi Ya. The features of patient adaptation to removable partial dentures based on the dynamic study of the mucous membrane condition of an oral cavity in the new functioning conditions. *Сучасна стоматологія*. 2022. № 3–4. С. 33-37.
40. Ravi P., Rao A., Rajesh G., Shenoy R., Pai BM. Relationship between Geriatric Oral Health Assessment Index (GOHAI) and Oral Health Status of the Institutionalized Elderly in Mangalore, India. *Indian J. Public Health*. 2019. № 10. P.147-150.
41. Paras A., Ma S., Waddell J.N., Choi J.J.E. Denture–Mucosa Pressure Distribution and Pressure–Pain Threshold in In Vivo, In Vitro and In Silico Studies: A Literature Review. *Oral* 2022. № 2. P. 112–125.
42. Galonsky V., Kostritsky I., Chernov V., Gradoboev A. The Problem of Patients' Adaptation to Full Removable Dentures. *Medical University*. 2019. №2(3). С. 66-73.
43. Mijiritsky E., Lerman Y., Mijiritsky O., Shely A., Meyerson J., Shacham M. Development and Validation of a Questionnaire Evaluating the Impact of Prosthetic Dental Treatments on Patients' Oral Health Quality of Life: A Prospective Pilot Study. *Int. J. Environ. Res. Public Health*. 2020. №17. 5037 p.
44. Inamochi Y., Fueki K., Matsuyama Y., Yoshida-Kohno E., Fujiwara T., Wakabayashi N. Does oral dryness influence pressure pain sensitivity in the oral mucosa of removable denture wearers? *Clinical Oral Investigations*. 2020. № 24. P. 2603 – 2609.
45. Kang, M.S., Jeong, S.J., Lee, S.H. et al. Reduced graphene oxide coating enhances osteogenic differentiation of human mesenchymal stem cells on Ti surfaces. *Biomater Res* 25, 4 (2021).
46. French D, Grandin HM, Ofec R. (2019) Retrospective cohort study of 4,591 dental implants: Analysis of risk indicators for bone loss and prevalence of peri-implant mucositis and peri-implantitis *J Periodontol*. 2019 Jul;90(7):691-700. doi: 10.1002/JPER.18-0236. Epub 2019 Feb 6.
47. Yuriy Vovk, Volodymyr Vovk, Oksana Ruzhitska Sufficiency of determination on panoramic X-rays of patients with different facial types of skeletal and alveolar patterns of the tooth-jaw system. *Międzynarodowa konferencja naukowo-szkoleniowa lekarzy dentystów "Między funkcją a estetyką"*. Lublin, Polska, 2018. Lublin. 2018. P. 140-1.
48. Zhao R, Yang R, Cooper PR, Khurshid Z, Shavandi A, Ratnayake J. Bone Grafts and Substitutes in Dentistry: A Review of Current Trends and Developments. *Molecules*. 2021 May 18;26(10):3007. doi: 10.3390/molecules26103007. PMID: 34070157; PMCID: PMC8158510.
49. Poljak-Guberina R, Poklepović-Perićić T, Guberina M, Čelebić A. Duration and length of adaptation to new complete dentures: a survey based on patients' self-reported outcomes. *Stoma Edu J*. 2022; 9(1):45-53.

50. Makieiev V., Hunovskyi Ya. The features of patient adaptation to removable partial dentures based on the dynamic study of the mucous membrane condition of an oral cavity in the new functioning conditions. *Сучасна стоматологія*. 2022; 3–4: 33–37.
51. Ravi P, Rao A, Rajesh G, Shenoy R, Pai BM: Relationship between Geriatric Oral Health Assessment Index (GOHAI) and Oral Health Status of the Institutionalized Elderly in Mangalore, India. *Indian J Public Health*. 2019, 10:147–10.
52. Paras A., Ma S., Waddell J.N., Choi J.J.E. Denture–Mucosa Pressure Distribution and Pressure–Pain Threshold in In Vivo, In Vitro and In Silico Studies: A Literature Review. *Oral* 2022; 2: 112–125.
53. M. Oliver Ahlers, Holger A. Jakstat. Digitalization of functional diagnostics Status of computer-aided diagnostic data processing and integrated evaluation. *Zeitschrift für Kраниomandibuläre Funktion* 2019;11(1):49–73.